

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Wittemolenstraat

Moorsele, West-Vlaanderen

2023E253

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	4
1.3 Gemotiveerd advies	5
1.4 Conclusie	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant het aanpassen van de bestaande riolering en herinrichten van de rijweg ter hoogte van de Wittemolenstraat en enkele zijstraten te Moorsele. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 3,47 ha, de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 3,47 ha.

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied, woongebied met landelijk karakter en woonuitbreidingsgebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2023E253	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
BOUNDING GEOMETRY	X ₁ : 62713	Y ₁ : 168381
	X ₂ : 65241	Y ₂ : 170189
KADASTER	Wevelgem, Afdeling 4, Sectie C Moorsele, Nrs.: 341y2, 334 x, 109a, 328c, 167g, 339h, 366r, 461c, 358 ^e , 312 ^e , 319w, 272w, 334t, 327r, 222b2, 460b, 108a, 335d, 468a, 273g, 214w3, 337h, 919a, 356d, 332d2, 211c, 312b, 214z3, 214m3, 340g, 158e, 341v2, 319v, 341b3, 319t, 216p, 478d, 103v, 272f2, 273f, 478c, 466a, 222c2, 338d, 310b, 157a, 213c2, 214x3, 214g3, 214r3, 336c, 222h, 364c, 330d, 214t3, 333p, 337r, 466/2, 483a, 482r, 313b, 927c, 214v3, 79e, 484a, 319s, 355c, 219n, 481a, 479c, 326c, 339f, 109/2, 214n, 330e, 334y, 218h, 103p, 336f, 103x, 338c, 79a2, 332e2, 334l, 362b, 107p, 211f, 214v2, 219m, 341w2, 152e, 311e, 372e, 335b	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en de heraanleg en herinrichting van de weg langsheen het verloop van de Wittemolenstraat en de Dadizelestraat te Moorsele, deelgemeente van Wevelgem. In het kader van de geplande werken worden enkele langsgrachten gedempt en nieuwe grachten gegraven. Ook worden er meerdere nieuwe pompstations ingericht. De ingrepen beslaan een gecombineerde oppervlakte van ca. 3,47 ha, hiervan is het grootste deel reeds verhard.

Moorsele bevindt zich ten noordwesten van Wevelgem en Kortrijk, in de zandleemstreek. Het geplande riolerings tracé loopt langs het terras ten noorden van de Leievallei, enige afstand ten noorden van het projectgebied stroomt de Heulebeek. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holocene. De bodemkaart geeft langsheen het traject matig droge tot matig natte zandleem en lichte zandleembodems weer. Op verschillende locaties langsheen het traject is eveneens een colluviale bodem aangeduid. In het centrale deel van het onderzoeksgebied snijdt het tracé een zijtak van de Stierbeek aan, hier wordt een hydromorfe bodem weergegeven. De omgeving van het onderzoeksgebied, op het terras aan de Leie dat wordt doorsneden door meerdere beekvalleien, moet voor zowel jager-verzamelaars als vroege landbouwers aantrekkelijk geweest zijn.

De cartografische bronnen reflecteren een open en landelijke omgeving. Op de Ferrariskaart is het verloop van de huidige Wittemolenstraat en Dadizelestraat reeds te herkennen. Langs het traject is slechts in beperkte mate bebouwing weergegeven. Het oostelijke uiteinde van het onderzoeksgebied valt samen met een omwalde hoeve met de naam 'Ter Gracht'. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is de situatie grotendeels hetzelfde. Ter hoogte van het kruispunt tussen de Dadizelestraat en Wittemolenstraat wordt het gehucht 'Hert Hoek' aangegeven op de Atlas der Buurtwegen en de Vandermaelenkaart. Doorheen de orthofotosequentie is te zien dat de omgeving de voorbije decennia haar landelijke karakter grotendeels behouden heeft.

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn verschillende archeologische vindplaatsen gekend. Waarnemingen in het centrum van Moorsele wijzen op de aanwezigheid van een vol- tot laatmiddeleeuwse mottesite. Aan de Ezelstraat, op een landschappelijk vergelijkbare locatie, werden de resten van een multiperiodesite in kaart gebracht. Er werden meerdere gebouwplattegronden uit de Romeinse periode in kaart gebracht die vermoedelijk een zekere continuïteit in bewoning vertegenwoordigen. Naast deze bewoningssporen werden eveneens restanten van een wegtracé in kaart gebracht langswaar meerdere crematiegraven waren ingeplant. Tijdens dit vlakdekkend onderzoek werden eveneens off-site relictten uit de late middeleeuwen onderzocht. Dit betrof een greppelsysteem, drenkkuilen en een poel. Ook werden er een aanzienlijke hoeveelheid bewerkte fragmenten vuursteen ingezameld. Bij de overige mechanische prospecties werden voornamelijk enkele off-site relictten uit de late middeleeuwen en vroegmoderne periode in kaart gebracht. Verder bestaan de gekende waarden uit cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne hoeves.

Concreet dient in de ruime omgeving van het traject uitgegaan te worden van een trefkans inzake zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Vanwege de aanwezige infrastructuur en de lineaire vorm van het geplande traject wordt bijkomend onderzoek als weinig zinvol ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande rioleringswerken langs de Wittemolenstraat en Dadizelestraat te Moorsele worden geen bijkomende onderzoeksdoelen voorzien. De voornaamste redenen hiervoor zijn de aanwezige infrastructuur en de lineaire vorm van het traject.

Inzake de trefkans met betrekking tot artefactensites moet gewezen worden op de aanwezige verharding en langsgrachten. De kans dat het bodemprofiel en bijgevolg artefactensites hier nog zijn bewaard, wordt als zeer beperkt ingeschat. Verder onderzoek door middel van boringen is weinig zinvol. Met betrekking tot erfgoed inzake bodemsporen dient evenzeer gewezen te worden op de reeds aanwezige infrastructuur. Hoewel geenszins gesteld kan worden dat het terrein vlakdekkend is verstoord kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat het bodemarchief ten dele is gefragmenteerd. Daarnaast moet gewezen worden op de lineaire vorm van het plangebied waardoor de ruimte er zeer beperkt is. De kans dat de onderlinge relatie tussen sporen achterhaald kan worden is klein waardoor een interpretatie sterk bemoeilijkt wordt. Veel meer dan een indicatie voor aanwezigheid in het verleden kan bij verder onderzoek in

functie van bodemsporen niet verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt bij een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel en de heraanleg van de weg langs de Wittemolenstraat en Dadizelestraat te Moorsele. Hoewel op basis van de beschikbare gegevens uitgegaan moet worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed in de ruime omgeving wordt, vanwege de reeds aanwezige infrastructuur en lineaire vorm van het plangebied, de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek als zeer beperkt ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

